

Opleidingsdocument opleiding tot SEH-arts UMCG

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. De opleiding
  - 2.1 Inbedding opleiding in het UMCG
  - 2.2 Praktijkonderwijs
  - 2.3 Opbouw van de opleiding
  - 2.4 Leermiddelen
    - 2.4.1 Praktijkonderwijs
    - 2.4.2 Cursorisch onderwijs
    - 2.4.3 Onderzoek en wetenschap
  - 2.5 Toetsing en supervisie
    - 2.5.1 Stage en beoordelingsproces
    - 2.5.2 Voortgangsgesprek
    - 2.5.3 Geschiktheidsbeoordeling en eindoordeel
  - 2.6 Rollen van de aios SEH, de stagebegeleiding en de opleider SEH
3. Kwaliteitsbewaking van de opleiding
  - 3.1 Gebruikte instrumenten en overlegvormen
  - 3.2 Opbouw Kwaliteitsplan
  - 3.3 Opbouw Verbeterplan
4. Wetenschap

1 Inleiding

In dit document treft u het opleidingsplan aan van de opleiding tot Spoedeisende Hulp (SEH) Arts in het Universitair Medisch Centrum Groningen (UMCG).

Achtergrond

Het UMCG is in 2000 gestart met de 3-jarige opleiding tot SEH-arts. In de beginjaren van het nieuwe millennium is een samenwerking tussen enkele topklinische ziekenhuizen en het UMCG tot stand gekomen om de opleiding tot SEH-arts landelijk krachtiger neer te zetten.

In 2003 hebben de eerste SEH-artsen in het UMCG hun opleiding afgerond. De opleiding is in oktober 2004 gevisiteerd en voor 2 jaar erkend door SOSG. De opleiding is in 2006 en 2010 gehervisiteerd en erkend voor respectievelijk 3 en 5 jaar. In 2014 is de opleiding gehervisiteerd en heeft er wisseling van opleiderschap plaatsgevonden. Ook toen is er een erkenning voor 5 jaar toegekend.

In het beleidsplan opleiding spoedeisende geneeskunde is het opleidingsbeleid van de opleiding spoedeisende geneeskunde UMCG vastgelegd.

Samenwerking

Het UMCG heeft binnen de OOR N&O een samenwerkingsverband m.b.t. de opleiding tot SEH-arts met het Medisch Centrum Leeuwarden (MCL) en de Isala klinieken in Zwolle. Wij hebben sinds 2014 een regionale sollicitatieprocedure, 12 regionale onderwijsdagen gedurende de 3 jarige opleiding en er vindt stage uitwisseling plaats.

De opleidingsgroep

De opleidingsgroep bestaat uit de opleider, plaatsvervangend opleider, en alle SEH-artsen. De opleidingsgroep is verantwoordelijk voor de kwaliteit, inhoud en vormgeving van de opleiding tot Spoedeisende Hulp arts in het UMCG. Tevens is deze groep verantwoordelijk voor de begeleiding en beoordeling van de aios SEH. De opleidingsgroep is verantwoordelijk voor het opleidingsplan. Dit opleidingsplan is afgeleid van het landelijk curriculum opleiding tot SEH-arts zoals vastgesteld door het CCMS en voldoet aan de hierin gestelde eisen. Het opleidingsplan voldoet tevens aan de regelgeving m.b.t. het profiel SEH-arts (kaderbesluit en specifiek besluit CCMS, KNMG). Het grootste deel van de huidige aios wordt opgeleid volgens het curriculum van oktober 2008. De in 2016 ingestroomde aios wordt opgeleid volgens het curriculum van 2014.

Naast de opleidingsgroep bestaat er de opleidingscommissie. De opleidingscommissie bestaat uit de opleidingsgroep en alle stagebegeleiders. Deze commissie draagt zorg voor het bewaken, verbeteren, en afstemmen van de kwaliteit van de opleidingsonderdelen van de opleiding. Gezien de omvang van de opleidingsgroep is tevens een opleidingskerngroep ingesteld bestaande uit opleider, plaatsvervangend opleider en twee aios. De opleidingskerngroep overlegt meer frequent en kan zo eerder verbeterpunten signaleren en kwaliteit waarborgen.

Leden Opleidingskerngroep:

De opleidingskerngroep ten behoeve van de opleiding tot SEH-arts in het UMCG bestaat uit:

Drs. A.M. Drost-de Klerck, SEH-arts KNMG, opleider

Drs. E.K. van de Meeberg, SEH-arts KNMG, plv. opleider.

Mevr. Drs. M.J.W. van de Broeke-Vos, aios SEH

Mevr. Drs. T.M. Stolmeijer, aios SEH

Leden Opleidingsgroep:

De Opleidingsgroep ten behoeve van de opleiding tot SEH-arts in het UMCG bestaat uit:

Mevr. Drs. A.M. Drost-de Klerck, SEH-arts KNMG, 1fte, UMCG, opleider.

Mevr. Drs. E.K. van de Meeberg, SEH-arts KNMG, 1 fte, UMCG plv. opleider, aandachtsgebied Wetenschap

Drs. N. Azizi, SEH-arts KNMG, 1 fte, UMCG, aandachtsgebied Spoedechografie.

Mevr. Drs. M. Doff-Holman, SEH-arts KNMG, 0.8 fte, UMCG, aandachtsgebied Spoedechografie

Drs. B. Sukkar, SEH-arts KNMG, 1 fte, UMCG.

Drs. B.W.J. Bens, SEH-arts KNMG, 1 fte, UMCG, aandachtsgebied donatie en PSA

Mevr. Drs. J.J. Broekema, SEH-arts KNMG, 1 fte, UMCG.

Drs. C. Scholing, SEH-arts KNMG, 1 fte, UMCG

Mevr. Drs. R.S. Immink, SEH arts KNMG, 1 fte, UMCG/OZG.

Mevr. Drs. M.J. Middelkamp-Hup, SEH arts KNMG, 1 fte, OZG/UMCG

Drs. E. Müller, SEH arts KNMG, 1 fte, OZG/UMCG.

Leden van Opleidingscommissie:

De opleidingscommissie ten behoeve van de opleiding tot SEH-arts in het UMCG bestaat uit:

Mevr. Drs. A.M. Drost-de Klerck, SEH-arts KNMG, opleider

Mevr. Drs. E.K. v/d Meeberg, SEH-arts KNMG, plv. opleider, stagebegeleider generalistische stage 1

Mevr. Drs. M. Doff-Holman, SEH-arts KNMG, stagebegeleider generalistische stage 2

Drs. N. Azizi, SEH-arts KNMG, stagebegeleider generalistische stage 3

Drs. B. Sukkar, SEH-arts KNMG

Drs. B.W.J. Bens, SEH-arts KNMG

Drs. C. Scholing, SEH-arts KNMG

Mevr. Drs. J.J. Broekema, SEH-arts KNMG

Mevr. Drs. R.S. Immink, SEH arts KNMG

Mevr. Drs. M.J. Middelkamp-Hup, SEH arts KNMG

Drs. E. Müller, SEH arts KNMG

Prof. Dr J.C. ter Maaten, internist-acute geneeskunde, stage begeleider Interne Geneeskunde.

Drs. J.S. Harbers, Trauma Chirurg, stagebegeleider stage Chirurgie

Mevr. Drs. E.E.M. Weelink, anesthesioloog, stagebegeleider Anesthesiologie

Drs. R. de Vos, anesthesioloog, stagebegeleider Ambulancestage

Drs. H. Delwig, internist-intensivist, stagebegeleider Chirurgische IC

Dr. W. Nieuwland, cardioloog, stagebegeleider Cardiologie

Dr. W.R. Douma, longarts, stagebegeleider Longziekten

Mevr. Dr. J. van der Naalt, neuroloog, stagebegeleider Neurologie

Mevr. Drs. M.A. Wit, kinderarts, stagebegeleider Kindergeneeskunde

Dr. G.B. Halmos, KNO-arts, stagebegeleider KNO

Dr. E. ter Avest, SEH-arts KNMG, stagebegeleider SEH-stage MCL

Dr. J. Post, huisarts, stagebegeleider Huisartsgeneeskunde

Opleidingsverantwoordelijkheid en supervisie

Drs. A.M. Drost-de Klerck, SEH-arts KNMG, is opleider

Drs. E.K. van de Meeberg, SEH-arts KNMG, is plv. opleider

Zij bewaken de (individuele) medisch-inhoudelijke en professionele voortgang van de aios SEH en begeleiden hem/haar tijdens de gehele opleiding.

De aios SEH valt, medisch-inhoudelijk gezien, onder de verantwoordelijkheid van de supervisor van het specialisme waarvoor hij op dat moment werkzaam is. Deze is verantwoordelijk voor de inhoud en organisatie van de stage binnen zijn specialisme.

In het document specifieke taken en verplichtingen zijn de taken van opleider, plaatsvervangend opleider en opleidingscommissie vastgelegd.

2 De opleiding

2.1 Inbedding opleiding tot Spoedeisende Hulp arts in het UMCG

De opleiding is sinds de start van de opleiding in 2000 ondergebracht bij de afdeling interne geneeskunde. De praktische organisatie en vormgeving van de opleiding vindt plaats vanuit de Centrale Spoedopvang (CSO).

In 2009 is gestart met een nieuw organisatiemodel op de CSO en is een medische staf CSO gevormd. Er zijn 8 SEH-artsen aangesteld. De organisatiestructuur, wijze van overleg en besluitvorming, en algemene werkafspraken worden kort weergegeven.

In 2015 is er een samenwerking gestart met het OZG. De vakgroep is in 2016 uitgegroeid tot 10 SEH-artsen, waarvan een deel ook werkzaam in het OZG.

Organisatiestructuur

Het Comprehensive Centrum Acute Zorg (CCAZ) werkt momenteel aan een nieuwe organisatie structuur. Er ligt een plan voor een Spoedeisende Hulp bestaande uit een high care en low care unit. Daarnaast zal er een Critical Decision Unit (CDU) komen. De CDU is een verpleegunit voor patiënten met acute medische problemen, die mono-of multidisciplinair medisch specialistisch beoordeeld en behandeld moeten worden. Op deze unit kan gedurende maximaal 24 uur aan het initiële diagnostisch en behandeltraject, dat op de high care unit is gestart, een vervolg worden gegeven en waarbij definitieve plaatsing wordt bepaald. Deze nieuwe organisatie structuur zal de komende tijd verder uitgewerkt gaan worden.

Overleg en besluitvorming

Het management team (MT) van de CSO vergadert eenmaal per 2 weken met de vakgroepvertegenwoordigers van de SEH-artsen. Dit overleg is beleidsvormend en bepalend en heeft als belangrijkste doel te zorgen voor een goede afstemming tussen het medisch beleid en de operationele aansturing van de CSO. Draagvlak bij de kernstaf voor het beleid is een voorwaarde voor het succesvol functioneren van de CSO. Dat houdt in dat het MT besluiten neemt die gedragen worden door de kernstaf en vice versa.

Algemene werkafspraken

Om in de praktijk de patiëntenzorg voor verschillende stromen in goede banen te leiden, zijn er met alle medische afdelingen afspraken gemaakt. Hierin wordt vastgelegd welke algemene werkafspraken er gelden en welke aanvullende afspraken er specifiek met de desbetreffende afdeling worden gemaakt, bijvoorbeeld over de opvang van bepaalde patiëntencategorieën. De hierna genoemde algemene werkafspraken hebben betrekking op hoofd –en medebehandelaarschap.

Niet-verwezen patiënten (zelfverwijzers en 112-meldingen)

- Patiënt wordt gezien door SEH-arts (hoofdbehandelaar). Registratie als SIAS.
- Bij consult specialisme: verslaglegging en registratie specialisme.
- Overdracht aan specialisme – conform specifieke werkafspraken met het betreffende specialisme. Overdracht kan direct bij triage of in de loop van het diagnostisch traject door de SEH-arts plaatsvinden; de patiënt wordt in het eerste geval direct voor het betreffende specialisme ingeschreven (deze is dan direct hoofdbehandelaar).

Verwezen patiënten

- Patiënt wordt gezien door arts van het specialisme (behandelaar) en ingeschreven voor het specialisme (dienstdoende specialist is hoofdbehandelaar) waarnaar de patiënt is verwezen.

- Bij ABC instabiele non-trauma patiënten verricht de SEH-arts samen met de aios van het betreffende specialisme de initiële opvang.

Indien dit niet lukt binnen de gestelde kaders:

- SEH-arts (behandelaar) kan in overleg met aios van het specialisme de initiële opvang verrichten en een zorgtraject in gang zetten.
- Arts van het specialisme neemt behandeling over zodra aanwezig.

2.2 Opbouw van de opleiding

De totale opleiding duurt 36 maanden. De opleiding is opgebouwd uit stages.

Dit gebeurt ten dele in stages bij de relevante specialismen en ten dele in generalistische stages op de SEH. De specialisme-gebonden stages vinden ook grotendeels of volledig op de SEH plaats, met uitzondering van de stages anesthesiologie, IC, ambulance en huisartsenstage. De stage kindergeneeskunde vindt plaats op de spoedpoli bij de kindergeneeskunde.

De stages binnen de opleiding tot SEH-arts zijn als volgt opgebouwd:

	Stage	Stageduur
Jaar 1	Anesthesiologie	8 weken
	Generalistische SEH stage met aandachtsgebied Interne	13 weken
	Generalistische SEH stage met aandachtsgebied Chirurgie	13 weken
	Cardiologie	6 weken
	Generalistische SEH stage met aandachtsgebied Cardiologie	6 weken
	Wetenschap	1 week
Jaar 2	Generalistische SEH stage met aandachtsgebied Longziekte	8 weken
	Intensive care	14 weken
	Generalistische SEH stage met aandachtsgebied Neurologie	8 weken
	Kindergeneeskunde	8 weken
	Generalistische SEH stage	8 weken
	Wetenschap	1 week
Jaar 3	Keuzestage (b.v. KNO, OHK)	13 weken
	Huisartsgeneeskunde	2 weken
	Ambulance	2 weken
	Generalistische SEH stage	15 weken
	Generalistische SEH stage perifeer	11 weken
	Anesthesie herhaalstage perifeer	2 weken
	Wetenschap	2 weken

De perifere SEH stage vindt plaats in het MCL, alle overige stages vinden plaats in het UMCG

Van elke stage is een stagebeschrijving opgesteld met onder andere leerdoelen, leermiddelen, toetsing en beoordeling.

2.3 Leerdoelen

De leerdoelen staan beschreven in het landelijk curriculum opleiding tot SEH-arts.

Deze leerdoelen bestaan uit:

- de competenties van de SEH-arts
- de thema's en kenmerkende beroepssituaties die het vakgebied van de SEH-arts beschrijven

Thema's, competenties en kenmerkende beroepssituaties

Het vakgebied van de SEH-arts wordt in het opleidingsplan beschreven aan de hand van 18 thema's. Deze thema's geven de opleider en de aios SEH de mogelijkheid om kennis, vaardigheden, en gedrag te ontwikkelen en te (laten) toetsen. De thema's drukken de eigenheid van de SEH-arts uit en laten zien dat het een apart vakgebied is. De inhoud van een thema is onderverdeeld in competenties. Voor elk thema zijn de relevante competenties en eindtermen beschreven. Het merendeel van de thema's heeft naast medisch handelen nog tenminste twee andere competenties aan zich gekoppeld gekregen. Dit maakt het aanleren en toetsen van de competenties in de praktijk beter mogelijk. Voor elke (deel) competentie staat beschreven welk beheersingsniveau (BN) bereikt moet zijn aan het einde van de opleiding. De aan een thema gekoppelde competenties dienen in dit thema aangeleerd en getoetst te worden. Hiertoe zijn als voorbeelden voor ieder thema *kenmerkende beroepssituaties (KB)* benoemd, die bij uitstek geschikt zijn om deze competenties te toetsen. Deze praktijksituaties dienen als een houvast om in de praktijk te leren en het toetsen in de dagelijkse praktijk te integreren. Het is niet verplicht om alleen deze KB voor de toetsing te gebruiken, andere klinische situaties kunnen ook gebruikt worden, mits de aan de KB gekoppelde competenties getoetst worden.

Beheersingsniveaus

Om een bepaalde (numerieke) waarde aan een competentie toe te kennen, worden de competenties ingedeeld in beheersingsniveaus. Deze niveaus laten zien in welke mate een aios SEH een bepaalde competentie beheerst.

Binnen de opleiding tot SEH-arts worden de volgende beheersingsniveaus aangehouden:

De SEH-arts:

1. heeft kennis van
2. handelt onder supervisie
3. is vakbekwaam in de eerste opvang, diagnostiek en initiële behandeling, waar nodig in nauwe samenwerking en conform gemaakte afspraken met de desbetreffende medisch specialist

Van de aios SEH wordt verwacht dat er een toename plaatsvindt in het zelfstandig functioneren in steeds complexere situaties. Het kennen van eigen grenzen (en daarmee tijdig inschakelen van hulp) zijn belangrijke competenties die hiervoor noodzakelijk zijn en zullen gedurende de opleiding ontwikkeld moeten worden.

Koppeling van leerdoelen en stages

Er wordt specifieke aandacht besteed aan elk thema in bepaalde stages. Elk thema is minimaal gekoppeld aan één stage, eventueel aan 2 of 3 stages, met uitzondering van het thema kennis & wetenschap. Daarnaast komen in het landelijk, regionaal en lokaal cursorisch onderwijs bepaalde thema's nog een extra keer aan bod. In de laatste SEH stages wordt extra aandacht gegeven aan thema's die nog onvoldoende behaald zijn. Thema 18 kennis & wetenschap komt aan bod in het onderwijs en onderzoeksprogramma.

Koppeling van competenties en stages

De competenties worden geleerd door lijnleren op de SEH. Er wordt specifieke aandacht besteed aan elke deelcompetentie in bepaalde stages. Elke deelcompetentie is minimaal gekoppeld aan één stage. Tijdens de SEH stages wordt er ook op specifiek competenties gelet, waardoor alle competenties 2 keer aanbod komen, met uitzondering van de competentie kennis & wetenschap. Kennis & wetenschap komt aan bod in het onderwijs en onderzoeksprogramma.

De SEH-stages hebben een vorm van lijnleren, alles wat in voorgaande stages is geleerd wordt hierin geïntegreerd en onderhouden en datgene wat in een voorgaande stage niet aan bod is gekomen wordt in de SEH-stage opgenomen. Daarnaast vindt voor de stage anesthesiologie een herhaal stage plaats in het 3^e jaar.

De opbouw van de opleiding per individuele aiOS kan op basis van eerder verworven competenties op onderdelen hiervan afwijken.

In de volgende schema's wordt een overzicht gegeven van de verdeling van thema's en competenties over de stages.